

Interview Mr. Roel Dijk

In verband met eredoctoraat Martin Luther King jr., 20 oktober 1965

23 augustus en 6 september 2019

SERVUS project verzorgd door Britt Bakker en Sylvia van de Bunt

Introductie

Tijdens de Martin Luther King jr. lezing op 4 april 2017 is aangekondigd dat vanuit SERVUS in samenwerking met Alumni-relaties VU, de VU Vereniging en VU MLK Lezing het project 'Herinneringen aan Martin Luther King jr.(MLK)' is gestart. Dit project houdt in dat er VU-alumni die erbij waren toen King op 20 oktober 1965 aan de VU het eredoctoraat in de Sociale Wetenschappen verkreeg en/of op 21 oktober 1965 aanwezig waren bij de ontmoeting tussen King en VU studenten in hotel Krasnapolsky, zullen worden geïnterviewd over hun ervaringen.

VU alumnus Roel Dijk

Roel Dijk studeerde van 1961 tot 1967 aan de VU, Faculteit Rechtsgeleerdheid. Hij was advocaat bij het voormalige Buruma Maris advocatenkantoor (nu Houthoff advocatenkantoor) in Den Haag van 1969 tot 1975. Daarna is hij de industrie ingegaan en gaf leiding aan een reeks van bedrijven.

- Wat is uw leeftijd? 78
- Wat is uw beroep (geweest)? *Advocaat en leidinggevende*
- Waar hebt u gewoond in 1965 ten tijde van het bezoek van MLK? *In Voorburg.*

- Wanneer studeerde u aan de VU en welke opleiding? *Ik studeerde Rechten van 1961-1967. In het 5^e jaar van mijn Rechtenstudie was ik Rector Corporis van het Studentencorps aan de VU.*
- Hoe bent u betrokken geraakt bij het bezoek van MLK? *Als Rector Corporis van het Studentencorps aan de VU werd ik eind mei 1965 gebeld door iemand van het VU universiteitsbureau met de boodschap: Je moet geheim houden dat Martin Luther King jr. een eredoctoraat krijgt ter gelegenheid van het 17^e Lustrum van de VU als universiteit op 20 oktober 1965. Maar er is een probleem. MLK wil de aanwezigen toespreken, hij kwam met een missie. Echter, omdat er 5 andere eredoctoraten worden uitgereikt, kan dat niet. Je kunt niet 2 van de 6 eredoctors laten spreken. Protocollair voorgeschreven zou Prins Bernhard namens de eredoctores spreken en bedanken. Daarom vroeg het VU bureau mij om ruimte te maken in de Dies vergadering van het Studentencorps op 21 oktober 1965. Ze zeiden erbij dat ikzelf MLK moest uitnodigen, en dat heb ik gedaan. Actief Engels was ik destijds niet zo goed in, dus heb ik een Lector Engelse Taalwetenschappen van de Letterenfaculteit gevraagd me te helpen. De brief zag er goed uit. Het origineel van deze brief bestaat waarschijnlijk niet meer, en bij de Studentenvereniging zal deze moeilijk te vinden zijn. Al vrij snel, begin juni 1965 kregen we antwoord dat MLK onze uitnodiging om te spreken tijdens onze Diesvergadering accepteerde.*
- Hebt u gemerkt dat het bezoek van MLK enigszins controversieel was toen der tijd? *Ja, De VU was nog in de oude geleding. Het geld moest worden*

opgebracht door enerzijds de overheid (80%) en anderzijds het groene VU-busje en legaten (20%).

- *Ontvangst van MLK en maatschappelijk/kerkelijke achtergrond. Veel Nederlanders waren niet zo bekend met MLK. Je zag hem alleen af en toe op TV, bijvoorbeeld de mars in Washington DC in 1963 met zijn boodschap dat de zwarte burgers een betere positie moesten krijgen. Maar veel bekendheid was er niet. Pas na zijn dood heeft MLK een heldenstatus gekregen, en links en rechts naam gemaakt. Hij werd wereldberoemd nadat hij in 1968 werd vermoord in Memphis USA. In 1964 kwam MLK al naar Nederland op uitnodiging van de Europese Baptisten Federatie. In de Amsterdamse RAI hield hij een inspirerende en maatschappelijk betrokken toespraak voor 5000 aanwezigen. Men was zeer onder de indruk. Dat kan mede een aanzet zijn geweest tot meer bekendheid in Nederland, en om MLK op de VU uit te nodigen.*

- *De Eredoctoraat ceremonie op 20 oktober 1965. Ik was als Rector Corporis uitgenodigd bij de uitreiking van het eredoctoraat in het Concertgebouw op 20 oktober 1965. We zaten met de Senaatsleden op de tribune aan de zuidkant. Alle hoogleraren waren in toga. Voor het podium waren voor de Koningin en haar gevolg zitjes gecreëerd met een salontafel. De eredoctores zaten op het podium. Het podium was daartoe iets groter gemaakt. De eredoctores die werden voorgedragen:*
 - * Efrain Jonckheer, Rechtsgeleerdheid, minister-president van de Nederlandse Antillen,*
 - * Martin Luther King jr. Sociale Wetenschappen,*
 - * Cornelis Rijksdorp, Letteren, recensent van Trouw,*
 - * Z.K.H. Bernhard Prins der Nederlanden Prins van Lippe Biesterveld, Economische Wetenschappen,*
 - * Jacques Ellul, Rechtsgeleerdheid, Protestants Frans filosoof en rechtskundige,*
 - * Paul G. Hoffmann, Economische Wetenschappen, directoraat Special Unit Fund van Verenigde Naties voor ontwikkelingssamenwerking*

- *De Diesvergadering op 21 oktober 1965. De Diesvergadering van het VU Studentencorps werd gehouden in Grand Hotel Krasnapolsky op de Dam van Amsterdam, aanvang 14:30 uur. Tevens was het de laatste dag van de VU Lustrum activiteiten. Tijdens deze Diesvergadering vond ook de overdracht plaats van verantwoordelijkheid van de zittende Senaat naar de nieuwe Senaat. Toen ik ruim voor het begin van de Diesvergadering aankwam informeerde ik bij de voorzitter van de Lustrumcommissie over MLK's aankomst. De toenmalige Rector Magnificus Prof. mr. W.F. De Gaay Fortman kwam binnen en zei me: "Het is nu jullie gast, jij moet het regelen. MLK is door jullie uitgenodigd". In Krasnapolsky stond al een entourage van mensen om MLK op te vangen. Een van hen wist me te vertellen dat MLK die ochtend vanuit het Hilton Hotel in Amsterdam was opgehaald voor een lunch met Koningin Juliana en Prins Bernhard op Paleis Soestdijk. Inmiddels was MLK waarschijnlijk teruggekeerd naar het Hilton Hotel. Ik bedacht me geen moment en ging met*

hoge hoed en versierselen per taxi naar het Hilton, in een poging om MLK daar op te halen. In de hal trof ik enige leden van de entourage van MLK, enkele zwarte Amerikanen en enkele Nederlanders. Mijn versierselen waren ook niet alledaags, dus dat viel op. Een van de Nederlandse begeleiders vertelde dat MLK boven in een hotelsuite was. Hij was verkouden en is naar bed gegaan. Het was al 14:00 uur geweest. Ik zei dat hij met spoed naar Krasnapolsky moest omdat hij had gezegd dat hij een speech zou houden, en dat een groot gezelschap hem daar opwachtte. Hij zei me: "Dat kun je vergeten. Hij heeft griep." Een lid van zijn entourage stelde voor: "Misschien kun je naar de kamer bellen en met Coretta Scott King spreken." Ik heb toen gebeld en geprobeerd om Coretta Scott King te overtuigen. Een paar minuten later belde Coretta Scott King terug en zei dat haar man toch komt. Toen zijn we snel in een taxi naar Krasnapolsky gegaan. MLK zat naast de bestuurder, en ik zat achterin met Coretta Scott King en 1 of 2 begeleiders. Je kon merken dat MLK verhouden was, niet in zijn normale doen. Misschien was hij vermoeid geraakt door de reis, een virus, of wilde hij terug naar Amerika. Eenmaal aangekomen in Krasnapolsky werden we ontvangen door de Lustrumcommissie. Ik zei hen dat ze het beste voorop konden lopen met MLK. De zaal zat vol, ook de tribune. Het was een Diesvergadering, uitsluitend voor Corpsleden en genodigden. Er was geen speciale ruchtbaarheid aan gegeven. Degenen die mij vooraf opbelden om te vragen of ze erbij aanwezig mochten zijn, zei ik "Natuurlijk". Toen de Lustrumcommissie met MLK binnen kwam, stond iedereen op en zong "We Shall Overcome". Er zal iemand achter de piano zijn gekropen. MLK vond deze ontvangst zichtbaar mooi. Daarna kwam ik binnen, achter het Vaandel en de leden van de Senaat van het Corps. Wij werden ook toegezongen met het VU Corps-lied. De speech van MLK was indrukwekkend, en duurde ongeveer 30-40 minuten. Hij sprak langzaam en gedragen. Hij opende met de woorden "Mr. Chairman,..." De openingswoorden die ook als de audio-opname bewaard zijn gebleven (zie onderaan homepage www.servus.sbe.vu.nl/SERVUS). Op deze foto (zie hieronder) zie je MLK speechen. Hij heeft 3 microfoons voor zich, 1 voor de media, en 2 voor andere mij onbekende organisaties.

- Welke rol speelde u tijdens het bezoek? Ik was als Rector Corporis medeorganisator van de 2^e dag (21 oktober) en uit dien hoofde was ik ook uitgenodigd voor de ceremonie op 20 oktober 1965.*
- Kunt u zich nog een specifiek moment herinneren? Kunt u dit omschrijven? Na de plechtigheden was er een receptie in de foyer van het Concertgebouw. Deze verliep informeel en rommelig. In die tijd wel gebruikelijk bij de VU.*
- Vorbereiding van het 17^e Lustrum en het 85-jarig bestaan van de VU: wellicht is het aardig om nog iets te vertellen over de voorbereidingsfase. Want dat begon natuurlijk al eerder in 1964 onder leiding van toenmalig Rector Magnificus Prof. Dr. Schippers. Hoe kwam de shortlist tot stand van de eredoctores? Bijvoorbeeld Prof. Dr. Gerbrandy deed suggestie van Jacques Ellul een Protestants Frans filosoof en rechtskundige (1912-1994). Ellul was een erudiet communist en theoloog. Een vooraanstaande man in de Franse protestantse kerk. Zeer waarschijnlijk heeft Kuiper toen gezegd: "Dan ook*

Martin Luther King jr.” De beide VU conrectoren Prof. Lever en Prof. Wieringa deden ook suggesties voor de eredoctores-kandidaten en voor het uitnodigen van de VU Studentenverenigingen.

❖ Na afloop

- Wat is u het meest bijgebleven van het evenement? *Eigenlijk heb ik er niet direct aan gedacht. Wel kwam het sterk naar voren toen hij plotseling werd doodgeschoten in 1968. Dat was een bewogen jaar waarin ook Robert Kennedy werd vermoord.*
- Heeft het gedachtegoed van MLK een speciale plek in uw leven? Hoe draagt u dit uit? Kunt u hiervan een voorbeeld geven? *Een anekdote uit mijn latere leven: beroepshalve was ik voor een kort bezoek van 4 dagen op de Nederlandse Antillen. Ik maakte een tour met Ernesto Petronia, Premier van de Nederlandse Antillen van 1969-1971. Ik had hem ook nodig voor een handtekening, maar dat lukte aanvankelijk niet. Na een tijdje kwam het gesprek op mensenrechten, waar hij zich voor inzette. Ik vertelde hem dat ik in 1965 Martin Luther King jr. voor de studenten heb laten spreken, en liet hem een foto zijn van de Diesvergadering waar MLK zijn speech gaf. Premier Petronia sloeg om als een blad aan de boom en gaf me de benodigde handtekening.*

Foto's uit de 1960s

Foto 1: MLK speech 21 oktober 1965 tijdens Diesvergadering, p.6

Foto 2: Senaat van het Studentencorps tijdens Diesvergadering, in het midden Rector Corporis Roel Dijk, p.7

Foto 3: idem, spreekgestoelte rechts MLK, p.8, zie ook voorpagina.

Foto 4: Senaat van het Studentencorps anno 1965, in het midden Rector Corporis Roel Dijk, in de hal van het Tropenmuseum, p.9

Foto 1:

Foto 2:

Foto 3:

Foto 4:

